

FICHE 3.3 - RECYCLAGE EN HERGEBRUIK VAN LOKALE MATERIALEN
DOEL
Bevoorrechten van recyclage en hergebruik van lokale materialen (afkomstig van ontmanteling of overtollig materiaal).
SELECTIEVE SAMENVATTING

Familie	Doelstelling(en)	Orde praktijk	Praktijk die invloed heeft op	Type werf	Projectfase	Verantwoordelijke actor
Beheer van materialen	Milieu Economisch en sociaal Praktijk	Operationeel	Materie	Nieuwbouw Renovatie	Uitvoering	Aannemer (Architect) (Bouwheer)

DESCRIPTION

Hergebruik heeft betrekking op elke activiteit waarbij substanties, stoffen of producten die geen afval zijn, opnieuw worden gebruikt voor hetzelfde doel dan waarvoor ze werden ontworpen. Hergebruik kan worden voorafgegaan door een voorbereidende fase (controle, reiniging). Een herbruikbaar product is een product dat verschillende keren wordt gebruikt door verschillende gebruikers. Elke gebruiker gebruikt een product voor een relatief korte periode ten opzichte van de technische levensduur van het product. Het product verslechtert niet tussen de verschillende gebruikperiodes. De term "hergebruik" wordt gebruikt voor producten terwijl de term "recyclage" bij voorkeur wordt gebruikt voor afval.

Hergebruik op de site impliceert dat de demontage en de hernieuwde toepassing van de elementen precies worden omschreven in het bestek. Men dient ook vaak rekening te houden met een bepaald breekpercentage tijdens de demontage en tijdelijke opslagsystemen te voorzien van de materialen.

De architect identificeert de "alternatieve" materiaalbronnen, ontwerpt het project op basis van deze materialen en organiseert het hergebruik. Een aannemer die renovatie- of afbraakwerkzaamheden beheert wordt continu geconfronteerd met materialen in goede staat die moeten afgevoerd worden. Hij kan deze eventueel opslaan in zijn magazijn om ze daarna voor te stellen als alternatieve materialen op een andere werf. De bouwheer kan ook tweedehandsmaterialen voorstellen die hij ter beschikking heeft en hun toepassing op de werf voorstellen.

Er kan een procedure worden ingevoerd in het project die het hergebruik of de recyclage van materialen bevoorrecht:

- realiseren van een voorafgaande audit om het potentieel aan herbruikbare materialen en installaties aanwezig op de werf te schatten en om de risico's te bepalen die verbonden zijn met de aanwezigheid van asbest of vervuilende stoffen die een specifiek beheer vereisen.

- Voorschrijven van recyclage in het projectprogramma en selectiecriteria van de ontwerper in de aanbestedingsfase definiëren.

- Integreëren van recyclage in het architectuurontwerp en een inventaris opmaken waardoor het project kan worden ontworpen met het oog op de beheersprincipes van materialen en recyclage met een creatieve langetermijnvisie kan worden geoptimaliseerd in het project, vanaf de structuuronderdelen, over de installaties, tot en met de omgevingsaanleg.

- Voorschrijven van recyclage in het uitvoeringsdossier door specifieke artikels te voorzien in het bestek die de taken voor het maximaliseren van recyclage en terugwinning op de site en off-site beschrijven, en om dit te realiseren, bevoorrechten beroep te doen op gespecialiseerde bedrijven, met name sociale economie-ondernemingen.

- Garanderen van recyclage tijdens de werf door te verwijzen naar een afvalbeheersplan.

Sommige hergebruikte bouwmaterialen zijn onderworpen aan rijpe en georganiseerde systemen (bijvoorbeeld bakstenen, straatstenen, borduren, bekistingsplaten...). Deze kunnen worden voorgeschreven in een bestek en "klaar voor plaatsing" worden geleverd op de werf, op dezelfde manier als nieuwe materialen.

Er bestaat een sector van herbruikbare materialen waar de actoren, opgesomd op een internetplatform (<http://opalib.be>), lijsten aanbieden van te koop gestelde tweedehandsmaterialen.

KRITIEKEN

Voordelen	Nadelen
<ul style="list-style-type: none"> - Rijpheid van de sector van sommige herbruikbare materialen - Behoud van natuurlijke hulpbronnen - Vermindering van het ultieme afvalvolume 	<ul style="list-style-type: none"> - Gebrek aan rijpheid van bepaalde materiaalstromen - Gebrek aan kennis of vertrouwen in de sector

LINK MET ANDERE FICHES

Deze praktijk behoort tot de familie van de praktijken:

- C - Materialenoptimalisatie : selectie en aangepaste toepassing van materialen en levensduur van materialen
- D - Doeltreffend afvalbeheer : beheersplan, actoren, logistieke systemen, kwantificering, sortering, enz.

REFERENTIES / VOORBEELDEN

- MATRIciel, Fiche 4.3 : La gestion des déchets du secteur de la construction, Rapport Technique "Bâtiments exemplaires", Bruxelles Environnement
- Ecorce, 2015, Analyse de modèles urbains innovants liés à la gestion des déchets de déconstruction et démolition sélective et aux flux de chantier dans leur contexte et identification des actions pertinentes à adapter à la Région Bruxelles-Capitale, Bruxelles
- ADEME, 2009, Prévenir et gérer les déchets de chantier: Méthodologie et outils pratiques opérationnels, Ed. Le Moniteur
- BIO Intelligence Service, 2011, Etat de l'art et recommandations en matière de prévention des déchets du BTP, ADEME
- Davis Langdon, L. L. P., 2009, Designing out waste: a design team guide for buildings, Oxon: WRAP
- ROTOR, 2015, Opalis et le secteur des matériaux de réemploi en Belgique, Formation Bâtiment Durable: Réemploi de matériaux et éléments de construction, Bruxelles Environnement, Bruxelles
- ROTOR, 2015, Prescrire et mettre en œuvre des matériaux de réemploi, Formation Bâtiment Durable: Réemploi de matériaux et éléments de construction, Bruxelles Environnement, Bruxelles
- Het netwerk voor hergebruik van bouwmaterialen, <http://opalis.be/>